

TERÀPIA DE RISC

AMÀLIA LAFUENTE

TERÀPIA DE RISC

Proa

PROA
Col·lecció Beta

Primera edició: setembre de 2013

© 2013 Amàlia Lafuente

Drets exclusius en llengua catalana:
Raval Edicions SLU, Proa
Pedro i Pons, 9-11
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-
Dipòsit Legal: B-15.592-2013
Composició: Edilínia, SL
Impressió:

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

*És fals pensar que el món no necessita la ciència per avançar,
però també és fals creure que amb ella trobarem la felicitat.*

ANÒNIM

SUMARI

La inauguració _____	11
PART I: La desaparició _____	21
PART II: La recerca 85 _____	167
PART III: Teràpia _____	313
EPÍLEG: Martinsried _____	455

La inauguració

L'hospital feia mesos que funcionava, però la direcció havia volgut esperar l'arribada del bon temps per fer més lluïts els actes inaugurals. En Lucena contemplava com els operaris desmuntaven amb prestesa la tarima de fusta, desconnectaven el sistema de sonorització i carregaven en un camió les plantes ornamentals. Els mitjans de comunicació havien recollit els cables negres de les connexions, i feia estona que els camions havien desaparegut per la carretera.

Des de la finestra de la planta quatre, el tècnic observava l'ala nord de l'hospital, on hi havia els quiròfans i les consultes externes, construïda, com la resta de l'edifici, amb vidre i fusta per aconseguir, segons l'arquitecte que l'havia dissenyada, una integració perfecta amb l'entorn boscós. Uns quants metres més enllà, just a l'inici del desviament de la carretera, una gran mola de granit mostrava, en lletres platejades, el nom del centre: Hospital de la Mediterrània. Com n'eren, d'arrogants i pretensiosos, l'edifici i el nom, pensava el tècnic, creats a imatge i semblança dels seus directius.

A l'altra banda del bosc, a sobre mateix del promontori i dominant la franja de platja que s'estenia als seus peus, s'albirava el segon edifici del complex hospitalari, un bloc antic amb valor històric que abans de la guerra havia estat un sanatori. Conservat i remodelat amb cura, contenia les oficines de la Fundació de Recerca Sokolov. Aquella era la seva fundació, pensava l'home, i ell n'era un treballador, com tots els inves-

tigadors i tècnics dels laboratoris del soterrani 2 de l'hospital. Però això no el feia sentir orgullós d'aquell projecte, ni de la fundació, ni de l'hospital.

–Em trobo més bé.

La dona, mig incorporada, respirava amb dificultat dins l'habitació en penombra. Va somriure amb els ulls tancats.

En Lucena s'hi va apropar quan li va sentir la veu.

–Què dius, estimada? –preguntà, acostant-li la cara als llavis per desxifrar les paraules que deia.

–Que ja estic més bé –repetí la dona.

–És clar. Els analgèsics ja t'han fet efecte –li contestà ell mentre li premia la mà amb tendresa.

Amb bata blanca, i amb el distintiu al pit de treballador de la casa, l'home va vigilar que les gotes de sèrum baixessin rítmicament, malgrat que els ulls li coiïen per les nits passades en blanc. Va seure al llit del costat, que era buit. La dona va obrir els ulls i, tornant de la foscor interior, va fer un repàs lent del seu entorn.

–Les margarides són molt maques, aquest any –murmurà.

L'home, amb afecte, li acostà l'ampolla de plàstic tallada per la meitat que contenia un magnífic pomell de flors. La malalta va redreçar el cap i inspirà tancant els ulls.

–Fins i tot fan aquella olor...

–Ha caigut molta aigua. Una bona primavera.

Van estar una estona en silenci. Se sentien passes al corredor, i unes veus pausades.

–Què és allò que hi ha a la finestra? –preguntà la dona amb un fil de veu agut.

Era un dels centenars de globus de color taronja amb l'eslògan que felicitava la ciutat pel nou hospital, els quals havien estat enlairats en el moment culminant de l'acte. En Lucena ja s'havia adonat que el globus havia quedat atrapat entre el

vidre i la cornisa exterior, i fins i tot havia provat d'obrir la finestra per deixar-lo anar. Però aquell hospital era absolutament funcional i, per tant, hermètic de dalt a baix.

–És un globus de la festa d'avui –digué amb veu plana.

–Sempre m'han agradat els globus, sobretot els que s'escapen fins al cel –va dir ella amb un lleu somriure.

L'home li passà el dit per la galta, va allisar la vànova del llit i va tornar a seure a la butaca. Tots dos es van quedar encantats mirant la goma lluent del globus i intentant esbrinar les paraules impreses a la superfície.

Va ser aleshores que van entrar els tres homes. Dos d'ells portaven bata blanca, i el tercer, un pijama blau.

–El senyor Lucena?

L'home assentí i es va apropar inquiet al grup. No esperaven cap metge ni cap visita a aquella hora del vespre.

–Ens haurà d'acompanyar. Hem de regularitzar l'ingrés de la seva dona: falten algunes dades –digué el més jove, el dels cabells tallats al zero i les patilles serrades.

El sorprengué el deix de duresa que tenia a la veu.

L'home del pijama es va situar al costat del llit de la malalta i semblava examinar les etiquetes del sèrum.

–L'infermer es quedarà aquí, mentrestant.

En Lucena va dubtar que aquells visitants fossin personal de la casa. No portaven les bates de l'hospital ni les identificacions.

–Trucaré a la infermera de planta. Ho ha de saber –digué acostant-se al timbre del capçal del llit.

Però l'home cepat s'hi va interposar i l'agafà pel braç, mentre el jove l'advertia amb duresa:

–Seran només dos minuts, i estan a punt de tancar les oficines.

Aleshores se li van encendre totes les alarmes. Es va allibe-

rar amb brusquedat i es va encarar amb el jove, que des del primer moment semblava el que tenia més autoritat.

–No em penso moure de l’habitació.

–Ho haurà de fer per força. Si no, la pacient no podrà seguir aquí.

Horroritzat, va veure com l’home del pijama empunyava una xeringa. Va observar el rostre de la seva dona. Premia els llavis amb força i amb les mans arrugava els llençols. Va pensar que si el veia exaltat seria pitjor.

–Té raó. Ja no me’n recordava, que havia de signar l’ingrés. Maleïts papers!

Es va apropar a la malalta i li va fer un petó al front.

–Torno de seguida. Descansa.

La dona va mirar de reüll l’infermer que s’havia assegut amb les cames separades a la butaca i després el seu marit, que ja desapareixia per la porta.

Amb un home a cada banda, en Lucena va travessar la planta fins als ascensors, i d’allà van baixar al soterrani 3, la part més pregona de l’edifici.

–A què treu cap, tot això? –preguntà, evitant que el tremolor no se li notés a la veu–. On em duen?

–Et portem on et correspon estar.

–Correspon? No sé què diu, no sé què passa. Jo no els conec...

–Si no tanques la boca, trucarem a l’infermer perquè faci servir la xeringa. –I li mostraven el mòbil que un d’ells brandava, com una arma, a la mà.

La desesperació va fer que es plantegés fugir corrent, quan s’obrissin les portes de l’ascensor, però va ser incapaç de prendre cap decisió. Va témer que allò no acabés bé, i aquesta premonició li va bloquejar la ment.

El passadís del soterrani era desert.

–No vull continuar, això no té sentit.

–Ara hi veuràs el sentit. Camina! –ordenà el més gras.

El van agafar pels braços i el van arrossegar pel passadís. A mig camí, el més jove es va treure una clau de la butxaca de la bata i va obrir una porta. A dins era tot fosc; només els llums de seguretat il·luminaven les imponents neveres verticals del dipòsit de cadàvers.

–T’agrada el local?

En Lucena va sentir un calfred i, tot seguit, va rebre una empenta d’aquells homes per obligar-lo a entrar.

–Vaja, fins i tot tenim un convidat –digué el jove assenyalant una llitera amb rodes que era en un racó de la sala.

Normalment els morts entraven directament a les neveres preparades per a aquest fi, però per alguna raó un difunt esperava el seu torn per a l’autòpsia cobert amb un llençol blanc, tot i que li’n sobresortien els peus.

En Lucena va mirar aterrit al seu voltant, amb el pressentiment que moriria allà mateix. Però no va tenir gaire temps per a aquests pensaments, perquè el primer cop de puny li va arribar directe a la mandíbula i li va fer perdre l’equilibri, mentre el segon li colpejava l’estómac tan fort que el va deixar sense respiració.

–Saps que t’hauré de tallar la llengua perquè no diguis mentides.

En Lucena s’estava incorporant i es tocava la comissura dels llavis. Va estossegar. Amb la veu ronca digué:

–Jo no explico res. No tinc res per explicar...

No li van deixar acabar la frase. Un tercer cop de puny el va fer girar cent vuitanta graus, va topar de cara amb un arxivador de paret, i un parell de carpetes van caure sorollosament. El tècnic va tornar a perdre l’equilibri, va ensopegar amb les carpetes i es va desplomar. Aleshores un parell de

guitzes punyents li van colpejar els lloms, i va decidir no aixecar-se. Estès de cantó sobre el terra antilliscant, es tapava la cara amb un braç. Les orelles li brunzien i notava un dolor agut en un costat.

–Estem pensant de tancar-te la boca definitivament –li murmurà el jove amb una nova puntada de peu a l'entrecreix, que li va arrencar un gemec reprimat–. Ja ho saps, com tots aquests companys que reposen a les neveres.

Entre tots dos homes el van agafar pels braços i el van arrossegar fins a un extrem de la sala. Ell no aixecava la vista i ensopegava, tentinejant, amb les xanquetes. En aquell moment l'aerosol del broncodilatador li va sortir rodolant de la butxaca. El més jove el va agafar i va llegir-ne l'etiqueta.

–O sigui que ets un asmàtic de merda! –I, xutant amb fastic el recipient, afegí:– Ja no el necessitaràs.

En Lucena va entreobrir els ulls i veié com el medicament desapareixia sota una taula. El van fer seure en una cadira. L'home més jove se li va posar al costat i es va entretenir a revisar-li les butxaques. Primer les de la bata, després les dels pantalons. El més alt i cepat semblava avorrit de mena, i es va posar a examinar les neveres obrint els calaixos de baix. El primer era buit i, decebut, el tancà de cop. Del segon va sortir el cap d'una dona vella escabellada, blanca com la neu. Tenia les parpelles mig closes, els llavis blaus i una taca vermella violàcia que s'entreveia per darrere del coll i les espatlles.

–Porta'l cap aquí, que olori la pudor dels carnussos. Això el revifarà.

El jove, que ja havia acabat l'escorcoll, va somriure. Entre tots dos van arrossegar en Lucena fins al calaix obert, i, una vegada allà, li van prémer el cap contra la cara rígida i freda de la morta.

–Què, et posa calent?

Tots dos van esclafir una riallada i el van amorrar encara més fort sobre el cadàver. En Lucena, malgrat el turment que li produïen els músculs masegats de la cara, va sentir una esgarrifança que se li va escampar per tot el cos. Després li va arribar l'olor agra de la mort.

–Calent, calent. Doncs que es fiqui al llit amb ella. Tens lloc. –I, excitat, l'home alt el va agafar per les cames i el va forçar a encabir-se en el mateix compartiment que la difunta.

En Lucena no hi oposava resistència, tossia i es començava a ofegar. Els dos homes van tornar a riure sorollosament i van tancar el calaix amb compte, perquè dos cossos entraven justos en aquell espai. L'alt i cepat es tapava la boca amb la mà, sorprès de la seva pròpia ocurrència.

–Toc, toc, hi ha algú a casa? –El jove picava amb els artells sobre el frontal d'acer.

Dins la nevera se sentien estossecs i un xiulet agut, senyal que l'home començava a patir un atac d'asma.

–Si et costa respirar, no ho facis. Aquí no ho fa ningú.

Va acompanyar la frase amb una nova puntada de peu a la nevera, i el brunzit respiratori ja es percebia nítidament.

Aleshores es va sentir un cruixit metàl·lic a l'altra banda de la sala. Primer el soroll era lleu, però es va fer cada vegada més eixordador. Quan van mirar temorosos cap al racó del difunt de la llitera, van observar horroritzats que el mort es convulsava sota el llençol.

–Ei, tu! Això no m'agrada –murmurà el jove.

L'altre s'havia quedat petrificat. La llitera trontollava tota ella. Es va començar a sentir un bombolleig gutural com de salivació, els peus despullats tremolaven i un braç va caure inert cap a un costat. El més gras va fer el gest de fugir espaordit, però l'altre l'agafa per la màniga.

–No el podem deixar aquí –digué assenyalant amb la mirada la nevera.

A corre-cuita van obrir el calaix i van treure en Lucena, que ja estava mig ofegat. El més jove encara va tenir temps de recollir l'aerosol de sota de la taula. Entre tots dos van arrossegar el tècnic fins al passadís, evitant mirar la llitera, que a hores d'ara semblava que havia adquirit vida pròpia i s'havia separat un bon tros de la paret.

PART I

La desaparició

CAPÍTOL 1

Era una d'aquelles dones que, sense ser bonica, feia que els homes se la mirassin, sobretot aquells homes que admiraven les belleses làngüides, un pèl intel·lectuals, que començaven amb una mirada transparent i intensa, continuaven amb una frondosa cabellera lligada flonja amb una trena i acabaven amb unes cames llargues ben modelades, en aquell cas heretades de la seva mare.

Però la Diana Cladellas d'aquell estiu era una dona trista, insegura i sola. Sentia que el seu matrimoni es desfeia com paper mullat i no sabia com encarar-s'hi, ni tan sols si s'hi havia d'encarar. Si ell li hagués confessat una aventura, potser hauria sabut manegar millor el conflicte emocional, com moltes dones que es trobaven cada dia en aquestes circumstàncies i que sabien perdonar o trencar, com aquell qui tracta una malaltia aguda que cura o mata el pacient. Però el seu cas era de diagnòstic difícil. No s'assemblava tampoc a una patologia crònica, amb la típica adaptació del pacient a la malaltia a còpia de tractaments pal·liatius. El que ella havia detectat, simplement, era que alguna cosa no rutllava. Era com un obstacle indefinit, eteri, que l'allunyava d'en Claudi, com una fugida petita però constant que anava desinflant el seu bot salvavides. Perquè, això sí, vivien una relació precària, en contínua revisió malgrat que tots dos, pensava ella, s'estimaven i desitjaven salvar-se.

Feia dinou anys que s'havia casat amb en Claudi i sempre

s'havia penedit d'haver-ho fet embarassada de la Sandra. Moltes vegades havia pensat que l'hauria pogut tenir igualment i criar-la tota sola, i aleshores ella no li deuria aquest favor. En efecte, la Diana sentia que tenia un deute perpetu amb en Claudi, per tants i tants favors que havia acumulat. Era com si estigués hipotecada per a tota la vida. Va estar vivint a costa d'ell fins que ella va acabar la carrera de medicina, i va ser ell qui es va gastar els estalvis de milers de guàrdies per pagar l'entrada del pis. I també va ser una tia d'ell qui la va ajudar amb la nena mentre estudiava, i després, quan va acabar, mentre donava un cop de mà en la consulta d'en Claudi, i al quiròfan, per estalviar. Per acabar-ho d'adobar, a la mare de la Diana li va ser diagnosticada demència, i, una altra vegada, en Claudi va acceptar que visqués a casa fins a la seva mort. I aleshores, quan va poder començar a fer el doctorat, va arribar la depressió. La malaltia l'havia empesa cap a un forat negre i l'havia allunyada definitivament dels laboratoris. Va haver de menester sacs de medicaments i una llarga temporada de convalescència. I llavors, novament, el seu home la va ajudar a superar-ho. Encara recordava aquell dia, quan tornant de la feina va entrar a l'habitació i la va veure ajaguda al llit.

–Has de fer vida normal. Si t'ho proposes, ho aconseguiràs –li digué, com un mestre que renya l'alumne que no vol fer els deures.

A ella se li feia estrany que aquest dolor interior no es correspongués amb un dolor físic, amb una alteració palpable d'algun òrgan intern. Fins i tot li hauria agradat que una deformació visible consignés els fets. Però cap malaltia reconeguda no va donar la cara, i ella, pel que sembla, no va disposar de la voluntat necessària per superar aquell estat de decaïment. Va perdre les ganes de viure i ho va engegar tot a rodar. En aquell temps en Claudi ja havia entrat a la junta del

col·legi de metges i a l'acadèmia, i constantment tenia reunions aquí i allà. Cada vegada passava més hores fora de casa, era natural, patint com patia una dona estirada al llit, plorant les seves debilitats. I això que quan arribava n'estava molt, d'ella. Li portava bombons de xocolata negra, que sabia que l'animaven, i també articles per tornar-la a engrescar en la recerca. Al final se'n va sortir. Però llavors ja res no va tornar a ser igual. En Claudi la sobreprotegia, la tractava com si fos una persona dèbil, raquítica, com un d'aquests nens que han de viure sempre en una bombolla estèril. Però ni tan sols aleshores no havia detectat la fuga a la barca del seu matrimoni. Les vies d'aigua les havia copsades més tard, quan ja va estar guarida del tot, uns quants dies abans o després que ell li parlés del nou Hospital de la Mediterrània.

Recordava perfectament aquell moment, quan en Claudi, en tornar d'un viatge que havia fet per assistir a un congrés, va seure, encara amb l'abric posat, i li digué:

–Hem de parlar.

I va ser ell el que va parlar tota l'estona. Li va explicar que obririen un nou hospital prop de Tarragona i que li havien ofert una plaça d'adjunt amb el doctor Evarist Figueras, una primera figura en cirurgia plàstica i estètica.

–Però si tu ja tens feina aquí –li digué ella, sorpresa.

Ell li explicà que seria un centre potent, amb molts recursos per treballar i investigar. El seu col·lega, en Lluís Nicolàs, un vell amic de la família, considerat gairebé un oncle llunyà, era l'actual director del centre. La bona notícia era que també ofería feina com a investigadora a la Diana, a la fundació del mateix hospital.

–Tindràs la possibilitat d'acabar el doctorat.

Ho va remarcar fent una pausa amb solemnitat, perquè sabia que allò era important per a ella. La malaltia havia su-

posat un pas enrere en la seva carrera professional. Va perdre moltes oportunitats, beques que es van acabar, terminis que es van exhaurir, i al final havia malviscut amb contractes temporals, com una becària cronificada i rodejada de nois i noies que semblaven els seus fills.

La Diana, nerviosa, es mossegava una unglya amb la mirada baixa.

–Amb qui? Qui me la dirigirà?

–Amb el teu director d'aquí. El mateix director, el mateix tema, no canviarà res. Te la podrà dirigir a distància.

La Diana feia girar els anells del dit anular. S'adonava que el seu home parlava d'una nova vida, més personal, més acollidora. Ell gaudiria de més temps lliure per a ella. Fins i tot en Nicolàs li oferia la casa de la seva mare, situada en un poble proper a l'hospital, al camp, on farien una vida tranquil·la, com la que els convenia. En Claudi, estalviador de mena, no li va explicar, però, que havia sucumbit al preu de lloguer simbòlic que li oferia l'amic, tot intuïnt, a més a més, que aquella casa seria un altre esquer per a la Diana, que tenia idealitzada la vida rural.

–Com es diu el poble?

–Les Roques del Camp.

Pel que semblava, no era un habitatge gran, però la senyora Nicolàs l'havia mantingut amb cura, com si fos una petita mansió. Tenia un jardiner, un home del poble que li podava la figuera del pati i li plantava quatre hortalisses al parterre del fons. En les fotografies que li va mostrar, va poder veure que per la façana que donava al jardí s'enfilava una enorme glicina que pujava fins a les finestres del pis de dalt amb les flors violetes. En Lluís li havia alabat al seu amic les reunions familiars a l'estiu, quan es parava taula sota la figuera, amb unes impecables estovalles de fil.

–He anat a visitar la zona aquests dies, aprofitant que em venia de pas de tornada del congrés. I realment val la pena, l'hospital, i la fundació. –I afegí amb veu ferma:– Crec que serà bo per a tots dos.

Es va aixecar, es va apropar a ella i li besà el front. Després va anar a l'habitació arrossegant la maleta de rodes, com si no hi hagués res a discutir. La Diana no va posar cap mena d'objecció a la proposta. No va dir que no, tampoc que sí. Ben mirat, ell no li ho havia demanat. Però a la Diana tant li era. Feia molts anys que no podia –o no volia– intervenir en absolut en la feina del seu home, i suposava que en Claudi donava per fet que allò li donava carta blanca per decidir també en la vida no professional.

Aquella mateixa nit ella va fer una cerca ràpida per internet: «Les Roques del Camp». Una extensió de vuit quilòmetres quadrats; una població superior a un miler habitants i, com a patrons, sant Oleguer i santa Noemí. La festa major era el 4 de juny. La il·lustració mostrava també una església envoltada de terrats vermells i, més enllà, de llargues extensions d'oliveres, vinyes i un rierol sec. Després va esbrinar que la vila de les Roques era situada entre la ciutat de Tarragona i l'Hospital de la Mediterrània. Mirat sobre un mapa, el poble quedava sobre el vèrtex intern d'un triangle, a la zona més occidental, a uns quinze minuts de la ciutat per la carretera comarcal, cap a una banda, i a quinze minuts també de l'hospital, cap a l'altra.

Així que un dia de primavera van anar a raure en aquell poble que només coneixien a través de la pantalla de l'ordinador. No cal dir que en Claudi anava errat i que allò de la feina a la fundació va ser l'única promesa complerta. El poble era anodí, i la casa, vella. Quan la Diana va obrir la porta de la seva nova llar, la il·lusió es va esmicolar com una proveta de

vidre quan cau a terra per un descuit. Va trobar-hi unes estances fredes, gairebé sense mobles, unes portes amb plafons que imitaven un ambient rústic carrincló, el terra de linòleum barat i les finestres closes per mosquiteres. Els lavabos eren d'antiquari, i la cuina, molt senzilla, només comptava amb els electrodomèstics mínims.

I de l'hospital era millor no parlar-ne. També era veritat que ningú no podia preveure que aquell complex potent s'empassaria en Claudi des del primer dia. L'Evarist Figueras li exigia dedicació en cos i ànima. De fet, tot l'hospital havia bullit d'activitat durant els primers mesos, com un monstre afamat que necessita cobrar energia per començar a caminar. Metges, infermeres i investigadors havien estat engolits amb un bramul inacabable, i tot perquè la bèstia alcés el vol i respongués a les expectatives que havia generat. Això, si més no, era el que li deia en Claudi: «S'ha d'arrencar; després es normalitzarà».

Justament aquell matí, mentre observava la cadira buida a l'altra banda de la taula, la Diana evocava aquests records. Ja havien passat uns quants mesos des de la inauguració de l'hospital i la fera no s'havia calmat. Esmorzava sola perquè en Claudi havia hagut de matinar per a una urgència. Però, malgrat tot, feia un magnífic dia de juliol, i la sala era banyada per les primeres clarors del matí. Amb la tassa de cafè als llavis, va pensar que aquella casa no l'havia d'haver amoïnada tant. Com deia el mag del teatre, en Peter Brook, es podia agafar un espai buit i convertir-lo en un escenari despullat. I això era el que havia fet ella en essència, amb quatre coixins i unes quantes composicions florals senzilles. També era cert que quedava pendent l'arranjament del jardí. Després d'una ullada pesaro-

sa pel finestral, amb els porticons de fusta oberts de bat a bat, va recordar que el seu home li havia promès que en tindria cura personalment, però a l'hora de la veritat invertia tot el temps a regar i adobar el Servei de Cirurgia Plàstica i Estètica. O sigui que per força li tocava a ella arrencar les males herbes i justificar l'hort que tenien amb quatre tomaqueres.

–Ja veuràs com t'hi trobaràs bé, al final –l'havia animada la seva filla el dia abans, al vespre, quan la Diana li havia trucat per telèfon–. Mira-t'ho com una oportunitat.

–Ens vindràs a veure?

–Ja saps que aquest estiu seré fora de viatge.

Sí, ho recordava. Marxava amb algun dels múltiples grups d'activistes a un país asiàtic. Des que anava a la universitat, i ara encara més, al seu pis compartit a Barcelona, sense els pares, havia canviat de la nit al dia. La nena afectuosa que li agafava la mà per creuar el carrer s'havia convertit en una jove que ella desconeixia en molts aspectes. De vegades es preguntava si en la seva joventut hauria endevinat mai que seria la mare d'una noia heterodoxa, aventurera i inconformista. Malgrat que era una bona estudiant, no havia assistit mai a una obra de teatre, i encara menys n'havia llegit cap. Això sí, s'havia unit a diversos grups antisistema i darrerament viatjava als països més miserables buscant respostes als seus dubtes metafísics. Ella, al contrari, havia crescut ben dòcil, sense fer-se gaires preguntes, aspirant sempre a ser encomiada pels pares. Com podia ser que en Claudi i ella, unes persones tradicionals i responsables, haguessin creat un esperit tan discorde amb ells mateixos? Tot i això, les relacions entre mare i filla no havien estat mai dolentes, a excepció de les topades per la manca d'ordre o pel fet, incompreensible, que la noia no volgués estudiar medicina i es decidís per biomedicina, quan el que volia fer era recerca mèdica. No hi ha-

via res millor que ser metge per investigar els temes de salut! I, a sobre, tenies una professió de futur per si les coses anaven mal dades. La Diana, però, veia feliç la seva filla dins d'aquell remolí vital en què estava immersa, i això la reconfortava. I fins i tot se'n sentia orgullosa. Feia tan sols uns quants mesos havia coordinat una exposició a la universitat sobre els probables efectes de la crisi econòmica en els plans d'ensenyament de Bolonya, que tothom va alabar.

La Diana tancà el llibre del teatre complet de Harold Pinter que havia trobat en un llibreter de vell, i al qual s'havia afeccionat en els darrers mesos. Va recollir la safata amb l'esmorzar i la va portar a la cuina. La gata va saltar de la butaca de la sala i la va seguir saltironejant i fregant-se-li entre les cames, tot recordant-li que era l'hora de sortir al carrer. Pobra Tara, coixa i tot i sempre pendent de mostrar-li la seva estimació. Havia recollit l'animal pocs dies després d'instal·lar-se en aquella casa. Era un cadell que voltava pel poble, escanyolit i desvagat. Li faltava un tros de la pota esquerra del davant, però suplía la seva mancança amb una gran habilitat amb la dreta. La Diana la va portar al veterinari, que la va desparasitar, la va vacunar i li va col·locar el xip identificatiu de rigor. La gata de seguida es va guanyar l'afecte de la seva mestressa. Era un animal agraït. L'esperava a la porta al vespre i la seguia a tot arreu, miolant fluixet, com si li parlés, i després de sopar li pujava a la falda i roncava sense parar. Ara que feia bo, li deixava oberta la porta del pati perquè sortís a caçar sargantanes i papallones. Ben aviat la Tara va fer d'aquella casa la seva llar, amb els seus horaris, les seves rutines i els seus llocs predilectes per cargolar-se i dormir.

—Tara, per la pota? —havia preguntat en Claudi, per a qui estimar els animals era sinònim de feblesa emocional.

–No. Com la finca d'*Allò que el vent s'endugué* –havia dit la Diana.

Com cada matí, la gata era a la porta, preparada per sortir amb ella a comprar el pa a l'únic establiment que hi havia al poble, que feia les funcions de forn, botiga de queviures i merceria. De fet, l'acompanyava només els primers metres i després s'aturava al primer banc de la plaça, on l'esperava.

La Diana va agafar el moneder i les claus i es va mirar al mirall, que l'espiava des del mur de l'entrada. Avui feia trenta-nou anys. Aviat arribarien els quaranta: mitja vida. Mitja vida amb una carrera professional esguerrada, una filla a punt de marxar a l'altre cap del món i un marit que perdia gas en un bot salvavides. Es va apropar al mirall, i va contemplar enutjada el solc profund i vertical, al mig del front, que li havia sortit arran de la malaltia. L'odiava més que res en el món, aquella arruga. La va allisar amb els dits fent-se un massatge inútil. Després es pessigà un plec de la parpella superior, que li queia feixuga sobre l'ull. Va sospitar que es feia gran per moments. En pocs anys li apareixerien les arrugues definitives al front, les bosses es farien més patents, i l'oval de la cara es despenjaria flàccid. Es va allunyar i es va repassar tot el cos. Va tibar les espatlles cap enrere i va encongir els abdominals.

Mentre tancava la porta ja notava el sol matinal a l'esquena, que li cremava la pell. Va creuar el carreró i va travessar la plaça. Encara va tornar a mirar el seu reflex a la lluna de la cooperativa. Com podia pensar que en Claudi la trobava atractiva, si fins i tot caminava encorbada? Ell es passava el dia rodejat de pacients que tenien cura del seu cos mil·límetre a mil·límetre. Visitava models, artistes i senyores ben plantades, acomplexades per un petit desequilibri en el seu físic. Les contemplava despullades, les explorava i les animava. I al fi-

nal rebia la seva gratitud pels arranjaments que els havia proporcionat. Com podia retenir-lo després de tants anys, i, sobretot, com podria retenir-lo quan la vellesa comencés a marcir-li el cos?

Tot d'una la Diana va sentir una fiblada com les que patia sovint. No era una estrebada de dolor físic, sinó un pes de malenconia, una seqüela que encara li aixafava el pit de tant en tant. L'associava a diversos pensaments com la vellesa o la mort, i també a la fugida d'aire de l'embarcació matrimonial. La sentia com si s'apropés un termini inexorable, com si se li acabés el temps per a alguna cosa desconeguda.

Minuts després, mentre tornava a casa ensumant l'olor tèbia del pa, va pensar que afortunadament ningú no recordaria la data de l'aniversari, i això li donaria uns mesos de coll per no envellir tan de pressa. Però uns quants segons més tard, ja amb la Tara darrere d'ella, entrant a casa, va decidir que sí, que al vespre li'n faria memòria al seu home, i així ho celebrarien amb una bona vetllada. Amb els ànims renovats, va agafar el seu fidel Clio i es va concentrar en la línia contínua de la carretera i en el programa de treball que l'esperava al laboratori: un matí intens, per acabar els darrers experiments. Si les seves esperances es confirmaven, tindria una molècula interessant per provar amb animals. El problema era que tenia endarrerit el treball experimental perquè el tècnic feia dies que estava malalt.

A l'entrada de l'hospital la va sobtar veure en Mark Güney, company de laboratori, recolzat a l'entrada, rodejat de treballadors que feien un cigarret al costat d'un cendrer ple de sorra que actuava com un gran imant de fumadors. Però ell no

fumava, només imitava el personal del voltant de braços plegats i amb els ulls clavats en els pins del davant, com si en dugués alguna de cap. En Mark era un investigador atípic. Alt, de pell bruna i mirada penetrant, fill de pare turc i mare espanyola, s'havia format a Londres, on els seus pares havien emigrat quan eren joves. Tenia un bon currículum, atès que li havien concedit una beca per fer el doctorat a la Universitat de Cambridge i, posteriorment, havia fet un postdoctorat al CSIC de Barcelona. Amb aquests antecedents s'havia creat una aurèola de científic promesa, que tothom, especialment els becaris i els tècnics de sexe femení, alimentava. També s'havia de reconèixer que hi havia en ell un punt d'excentricitat que encuriòsia el personal, ja que es comentava que vivia completament sol en un vaixell vell, al port de la ciutat. Però a la Diana, des del primer dia, li havia semblat molt arrogant, i això va fer que automàticament actués amb ell amb cautela. Era com si portés un rètol descoratjador a l'esquena que digués «savi-solitari-que-no-necessita-ningú», i aquest posat era especialment manifest quan es dirigia a ella. És cert que parlaven poques vegades, i sempre a propòsit del treball d'en Lucena, el tècnic que tots dos compartien. No tenien res més en comú: en Lucena i la paret de vidre que s'alçava entre els laboratoris.

Va estar dubtant si saludar-lo o no, perquè l'investigador no l'havia vista, i ella feia tard, així que va accelerar la marxa i es dirigí directament a l'entrada principal.

—Doctora!

El va sentir al seu darrere quan ell l'havia atrapada, i va tenir l'estranya sensació que ell l'estava esperant.

—Ja saps que la Savall et buscava? —va afegir ell, parat davant seu, barrant-li el pas—. Ens vol parlar de la desaparició d'en Lucena.

La Diana va quedar paralitzada en sentir la notícia sobre el tècnic.

–Ha desaparegut?

–Això és el que diuen les veus de l'infern –va fer ell amb un somriure entre sardònic i trist.

En Lucena feia més d'una setmana que faltava a la feina, i tothom estava convençut que estava malalt. Feia uns dies que la coordinadora, la doctora Savall, havia intentat localitzar-lo al seu domicili.

–Vull parlar amb tu un moment.

Eren ben bé al mig de l'intens trànsit del vestíbul de l'hospital, un espai d'una grandària espectacular, amb una alçada total de tres pisos, amb ascensors de vidre que pujaven i baixaven a la vista de tothom. La llum natural omplia tots els racons gràcies a dos vastos finestrals, a banda i banda del mòdul, que deixaven veure els pins immensos a tocar de l'edifici. La va agafar pel braç mentre mirava al seu voltant. Semblava que presentís la presència d'un oïdor no volgut.

La Diana estava sorpresa. En Günev mai no li havia dirigit més de quatre paraules seguides durant els mesos que havien treballat junts. Encuriosida, el va seguir cap als ascensors de servei i no va gosar preguntar res quan ell, decidit, va pitjar el soterrani 3. Van recórrer el passadís poc il·luminat en silenci. En Mark es va treure una clau de la butxaca i van entrar a una estança plena de lliteres buides, cobertes de llençols, i amb neveres metal·litzades a les parets. La indicació de la porta assenyalava que allò era la sala d'autòpsies.

–No hi havia estat mai, aquí –va dir ella estremint-se.

–Aquí ningú no té orelles, ni boca. No ens molestaran –murmurà ell, misteriós.

La llum dels fluorescents del sostre era freda i buida. Hi

havia una reixeta del desguàs al mig de la sala, en el punt on convergien els dos pendents suaus que formaven la superfície del terra. La Diana va tenir la impressió que hi feia fred, però era més un sentiment que una sensació. Potser era l'acer que ho cobria tot, o l'absència de gent, o el so de l'aigua regalimant per una canonada enmig del silenci absolut.

Per un moment la Diana es va pensar que en Mark obriria teatralment alguna d'aquelles neveres i li mostraria el cos rígid del tècnic desaparegut, però no va ser així.

—Mira, feia temps que el notava estrany. Especialment després de la inauguració de l'hospital. I mesos més tard, quan va morir la seva dona... Quant deu fer, d'això?

—Un mes, o un mes i mig.

—Doncs encara estava pitjor. —Va fer una pausa com si es disposés a anar al gra.— Recordes el darrer dia? Tu vas ser l'última persona que va estar amb ell?

Ella va fer un gest imprecís. Ell va continuar:

—La policia opina que pot ser un suïcidi. Tu creus que estava tan deprimit per arribar a llevar-se la vida?

—No ho sé. Estava trist, és clar. Això de ser vidu no ho portava gens bé.

—De què veu parlar? Ho recordes?

La Diana no entenia per què li feia tantes preguntes, però era una persona pacient i pacífica i va fer un esforç de concentració tot observant la superfície antilliscant del terra.

—Ell sempre volia comentar la malaltia de la seva dona. Em considerava una especialista en els medicaments per al càncer. —De sobte va trobar un record que la va fer somriure.— Em va portar flors.

—Flors?

—Del seu jardí; en tenia molta cura, ja ho saps. Quan obria

la boca era per parlar de flors, d'arbres i d'ocells. Sí, també dels ocells. L'havies vist alguna vegada? Cada dia esmicolava galetes per als pardals del jardí. –Després es va girar cap a ell.– A què treuen cap, totes aquestes preguntes?

–Penso en un assassinat.

–Un assassinat? –Es va repenjar incrèdula a una llitera, i la llitera es va desplaçar uns quants centímetres fins que va topar amb la paret.

–Sí. –La va mirar directament als ulls.– Un assassinat organitzat –es corregí–, premeditat.

–Vols dir que algú d'aquí... –La Diana assenyalà amb una mà el sostre del dipòsit de cadàvers, els llums fluorescents, les canonades sorolloses i, per extensió, els pisos superiors de tot el centre– podria tenir interès a fer-lo desaparèixer?

Ell assentí en silenci. Amb el moviment del cap, la Diana es va adonar d'un minúscul espurneig al coll, tres dits per sota de la nou, mig amagat per la samarreta. Li va semblar que era una placa metàl·lica rectangular que penjava d'un cordó negre.

–Però, per què?

–Segurament sabia coses. –A la Diana li va semblar que premia els llavis com si volgués silenciar algun pensament.– Ja saps, coses irregulars. Jo... –Aquí va tornar a dubtar.– Estic segur que estava amenaçat.

En Mark la mirava com si esperés impressionar-la, però la Diana no acabava de venir a la raó.

–Recordes el bassal de sang al passadís de les neveres? –Va acompanyar la pregunta d'una pausa teatral.

La Diana tenia present que dies abans hi havia hagut un notable enrenou perquè al matí va aparèixer un gran bassal de sang al laboratori. Ningú no s'explicava què havia passat. No havien caigut tubs per accident, ningú no havia vessat

mostres de sang. Tot el passadís va quedar tacat de vermell perquè en Mark, que era el que havia fet el descobriment, va deixar petjades arreu.

–Doncs va ser el mateix dia que va desaparèixer. El primer dia que no va venir a treballar.

La Diana el va mirar pensarosa. Ell va seure a la llitera.

–M’has d’ajudar. A canvi, jo t’explicaré el que vaig veure el dia de la inauguració de l’hospital, aquí mateix, amb aquestes neveres dels cadàvers.

Confosa per la inversemblança de la història i alhora incòmoda per la coincidència dels fets, la Diana va callar i va escoltar l’escriuidora història del seu company.